

«Ви — політично «старший» брат, Росія — «молодший»

Збігнєв Бжезинський
про загрози незалежності України

Збігнєв Бжезинський
політолог, радник і член
правління Центру стратегічних
та міжнародних досліджень при
Університеті Джона Гопкінса,
м. Балтимор,
США

Відомий американський політолог, радник і член правління Центру стратегічних та міжнародних досліджень при університеті Джона Хопкінса Збігнєв Бжезинський уважно стежить за перебігом подій в Україні. Він добре орієнтується в тому, що відбувається в нашій країні, і це підтвердила відеоконференція з його участю днями в Інституті світової політики. Колишній радник президента США з питань національної безпеки також нагадав, що Великий Захід неможливий без залучення до нього України, яка, у свою чергу, може «демократизувати» і Росію.

«День» одним із перших звернув увагу на ідею Бжезинського щодо перенесення штаб-квартири Ради Європи до Києва, назвавши це «планом століття». «Оскільки будь-яке тяжіння Росії в напрямку Заходу, ймовірно, супроводжуватиметься (або якій навіть передуватиме) подібним тяжінням України, то інституційне місце такого колективного консультативного органу (чи, можливо, тимчасово як штаб-квартира Ради Європи) мало б розташовуватися в Києві — стародавній столиці Київської Русі, яка тисячу років тому мала реальні зв'язки із Заходом. Розміщення такого центру в Східній Європі на півночі від Туреччини символізуватиме відновлення життєздатності Заходу і розширення його території», — йдеться в його книжці «Стратегічне бачення: Америка та криза глобальної сили».

Починаючи розмову з українськими експертами і журналістами-міжнародниками, пан Бжезинський ще раз наголосив на важливості «включення» України, Росії та Туреччини до Великого Заходу. «Україна, безперечно, потрібна для майбутніх зв'язків між Заходом і Росією як незалежна, демократична країна, що може успішно підтримувати добросусідські відносини з Росією, і водночас вона стане дедалі більше зв'язаною та обопільно відкритою щодо Європи», — наголосив він.

Пан Бжезинський висловив занепокоєння з приводу того, що Україна сьогодні втрачає свою роль у цих процесах і деградує її лідерство. За нинішнього Президента, констатує він, українці обрали таку політику, яка рівнобіжно зменшує незалежність України від Росії. Разом із тим це зменшує і шанси на те, щоб стати частиною Європи, що становить величезну загрозу всій українській незалежності. «Без імен я можу сказати, що істинна проблема полягає в надзвичайно низькому рівні патріотизму у високих політичних елітах, — продовжує американський політолог. — Найвищі політичні еліти України найбільше переймаються власною заможністю і власним збагаченням. Внаслідок цього ми бачимо дуже заплутані хаотичні зв'язки та брак стратегічного бачення для України».

Політолог намагався не називати конкретних прізвищ, але зрештою сказав: «...Коли Президент Янукович розпочинає (своє президентство. — Авт.), до нього ставилися з великою повагою. Він приємно здивував усіх тим, як він працював: стабільно і правильно орієнтувався між Заходом і Росією. Але переслідування особистих ворогів — це питання все зіпсувало. Країна, що має політичних в'язнів, не може бути кандидатом до вищої Асоціації із Європейським Союзом».

Разом із тим Бжезинський закликав усіх подивитися на приклад Польщі, яка за останні 20 років стала успішною країною та приєдналася до ЄС і НАТО. «...Річ у тім, що поляки мають відчуття національної спрямованості. Їхні провідники борються за заможність, добробут, незалежність, а не набивають собі кишені від усіляких оборудок на підставі того олігархічного клану, який перебуває при владі», — аргументував він.

Один з українських експертів зауважив, що, порівняно з Польщею, Україна сильно постраждала від радянського режиму, Голодомору тощо. Утім, Збігнев Бжезинський нагадав, що багато подібного свого часу відбувалося й у Польщі, яка потерпала і від Гітлера, і від Сталіна. «Комунізм у Польщі панував 40 років. Отже, поляки мали подібні труднощі й негаразди. Однак у Польщі було набагато більше патріотичної свідомості й відданості ідеї власної незалежності. Якщо звертатися до глибшого підґрунтя в історичній традиції, то, на превеликий жаль, у попередній період Україна була частиною царської імперії. Певною мірою ваш національний розвиток було затримано, і тепер це потрібно надолужувати», — стверджує політолог.

Говорячи про українсько-російські відносини, Бжезинський наголосив, що вони мають бути добросусідськими. «Між вами дуже багато спільного, спільної історії з поганим і злим, жахами минулого. Але ви можете бути добрими сусідами, як, приміром, Канада і США. Вони — добрі сусіди, хоч є певна диспропорція, коли порівнювати міць цих держав, але між Україною та Росією вона набагато менша», — пояснив політолог. — Ви маєте десь одну третю російської людності та, у певному сенсі, маєте більший поступ у своєму розвитку.

Ви також, у певному сенсі, маєте перевагу над Росією. Ви політично «старший» брат, Росія — «молодший» брат. Київська Русь була прообразом України. Ви маєте в цьому сенсі більше зв'язків із Заходом, і ви можете допомогти Росії стати частиною демократичного Заходу й відігравати там важливу роль. Отже, ваше стратегічне становище дає вам нагоду бути творчим рушієм того, що потрібно для світової стабільності. В іншому разі, євразійський континент розбалансиється і втратить рівновагу».

Відповідаючи на запитання, чи потрібно Україні вступати до НАТО і ЄС, щоб стати успішною країною, Бжезинський відповів, що все залежить від волі українців. «Але (важливо) бути частиною Великого Заходу. Скажімо, Норвегія не є членом НАТО і Європейського Союзу. Швеція не є членом НАТО. У цьому немає нагальної потреби, але це бажано. Адже від членства в одній із цих організацій була б перевага. Але, врешті-решт, це вибір демократичної країни, членом якої з організацій вона хоче бути», — зазначив пан Збігнев.

Ще одним питанням від експертів було: чи може повторитися грузинський «сценарій» 2008 року щодо України з боку Росії та чи зможе Україна захиститися. Бжезинський відповів, що «цьому можуть запобігти самі українці». «Ви, навіть чисельністю в 45 млн громадян, — люди з почуттям територіальної єдності, і я дуже сумніваюся в тому, що навіть найамбітніша версія російського імперіалізму наважиться спробувати розпочати такий конфлікт, як це було з Грузією».

І в підсумку Бжезинський укотре підтвердив, що вірить в українське майбутнє. Він звернув увагу на те, що в аудиторії було багато молоді, й зізнався, що робить ставку саме на «покоління, яке вже 20 років живе за незалежності». «Ваше покоління має сказати нинішньому проводу, що ви вже втомилися від усіх цих ігор, таємних оборудок, «правил» бачення, опортуністичних рішень і помсти політичним опонентам, — додав пан Збігнев. — Це не та Україна, яка вам потрібна, і не та, на яку ви заслуговуєте!».

Ігор Самокиш
Газета "День" №93-94, 1-2 червня 2012 р.

Будинок Верховної Ради України,
м. Київ

Будинок Державної Думи Російської Федерації,
м. Москва